Vaasan kaupungin KOTOUTTAMISOHJELMA 2019–2022

Energiaa KOTOUTUMISEEN

MAAHANMUUTTAJANEUVOSTON TERVEISET

Kotouttamisohjelman laatiminen oli yksi ensimmäisistä tehtävistä, jonka maahanmuuttajaneuvostomme sai tehtäväkseen. Tehtävän aiheuttaman innostuksen pystyi jo ensimmäisessä kokouksessa havaitsemaan. Alusta asti oli selvää se, ettei tulevan ohjelman haluttu olevan luettelo olemassa olevista palveluista. Sen sijaan tahdoimme ohjelman, jonka toimenpiteet luovat edellytykset paremmalle ja sujuvammalle kotoutumiselle. Tahdoimme ohjelmasta tavoitekartan, joka toteutuessaan aidosti tukee kotoutumista, mutta myös tarjoaa vastavuoroista kansakäymistä vaasalaisten välillä.

Kotouttamisohjelman tarkoitus on edistää yksilöiden ja perheiden hyvinvointia, vahvistaa työllistymisen edellytyksiä, tukea sosiaalisten verkostojen luomisessa sekä erityisesti luoda puitteita, jolla Vaasasta tulisi kotoutujalle kotikaupunki. On tärkeää, että kotouttamistoimet tavoittavat niin yksin maahan saapuneen turvapaikanhakijan kuin työperäisen maahanmuuttajan perheenjäsenetkin. Maahanmuutolle on monia eri syitä, ja siten myös yksilöiden ja perheiden palvelutarpeet ovat erilaisia. On ensiarvoisen tärkeää, että jokaisen maahan tulleen tarpeet arvioidaan yksilöllisesti ja ne huomioidaan, kun hänelle tai hänen perheelleen rakennetaan palvelukokonaisuuksia.

Ohjelman laadintaa on koordinoinut maahanmuuttajaneuvosto yhdessä kotouttamispalveluiden työntekijöiden **Hanna Kakon** ja **Sonja Sulkakosken** kanssa. Työryhmiin on osallistunut laaja joukko eri toimialojen edustajia aina sosiaali- ja terveyspalveluista kaavoitukseen ja hallintoon, sekä järjestöjä, jotka omalla työllään ovat mukana kotoutumisen mahdollistamisessa. Me maahanmuuttajaneuvostossa uskomme, että laatimamme kotouttamisohjelman avulla kyetään aidosti luomaan parempaa arkea ja hyvinvointia kaikille vaasalaisille, mutta erityisesti maahanmuuttajille itselleen.

Hyvinvointi on siitä ihana asia, että se ruokkii itseään – hyvinvointi luo lisää hyvinvointia.

Laura Ala-Kokko
maahanmuuttajaneuvoston puheenjohtaja

KOTOUTTAMISOHJELMAN RAKENTEELLINEN KARTTA

TYÖLLISTYMISEN EDISTÄMINEN	ASUMISTAITOJEN EDISTÄMINEN	OSAAMISEN VAHVISTAMINEN	TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN
SOSIAALISTEN SUHTEIDEN JA KONTAKTIEN MAHDOLLISTAMINEN			
NEUVONTA- JA OHJAUSTOIMINNAN LAAJENTAMINEN		TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN	
KOTOUTUMISEN JA KOTOUTTAMISEN PERUSTA			

TOIMENPIDEOHJELMA 2019-2022

Työllistymisen edistäminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Työllistämisen edistäminen kaupunki-organisaatiossa	• Kaupunkiorganisaatioiden ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden määrän kartoittaminen • Työkokeilu- ja työpaikkojen tarjoaminen	2021 Jatkuva	Henkilöstöpalvelut	Ulkomaalaistaustaisten henkilöiden prosentuaalinen osuus koko henkilöstön määrästä
Toisen kotimaisen kielen opiskelun mahdollistaminen	• Olemassa olevan opetuksen saavutettavuuden lisääminen	2020	Vaasan kaupungin opistot	Helppokäyttöisten sähköisten tiedonhankintaväylien käyttöönotto
Ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden ja heidän perheiden kotoutumisen tukeminen	• Jalkautuminen ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä työllistäviin yrityksiin	Jatkuva	Welcome office	Yritysvierailujen määrä
Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaiheen yksilöllinen tukeminen	• Kieli- ja opiskelutaitoja parantavia kurssien järjestäminen • Olemassa olevien perusopetuksen ja toisen asteen rajapintojen muokkaaminen jatko-opiskelua tukeviksi rakenteiksi	Jatkuva	Vaasan lyseon lukio ja Vasa gymnasium yhdessä perusopetuksen kanssa	S2 ylioppilaiden määrä / v

Asumistaitojen edistäminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Asumisneuvonta	• Toiminnan kehittäminen • Toiminnan käynnistäminen	2019 2020	Kiinteistötoimi / asumispalvelut	Asumisneuvoja(t) palkattu ja työskentely aloitettu
Kuvalliset asumisohjeet	• Ohjeiden visualisointi soveltuvien osin	2019	Pikipruukki	Kuvallisten ohjeiden käyttöönotto osana asumisen neuvontaa

Osaamisen vahvistaminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Digiystävätoiminta	• Yhdistystoimijoiden kartoittaminen • Vapaaehtoisten digiystävien koulutusmallin kehittäminen ja kouluttaminen • Digiystävätoiminnan koordinointi	2020 Jatkuva	Kotouttamispalvelut, LY-verkosto, Pohjanmaan Yhdistykset ry, Ehjä ry, Pohjanmaan liiton digituki	• Koulutuksen toteutuminen • Vapaaehtoistoiminnan käynnistyminen
Kotoutumisen kokemusasiantuntija-toiminta	• Koulutusmallin kehittäminen ja kouluttaminen • Kotoutumisen kokemusasiantuntijatoiminnan koordinointi	2019 Jatkuva	Kotoutumisen kokemusasiantuntijatoiminnan kehittämistyöryhmä	10 koulutetun henkilön asiantuntijuuden hyödyntäminen
Etnisten yhdistysten puheenjohtajien ja jäsenten osaamisen vahvistaminen	• Koulutusmallin kehittäminen ja kouluttaminen • Toiminnan koordinointi	2020 Jatkuva	Welcome Office yhdessä etnisten yhdistysten puheenjohtajaverkoston kanssa	5 koulutuskertaa / v

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Maksuttomien liikunta-, taideopetus- ja kulttuuripalveluiden hyödyntäminen	• Käytössä olevien maksuttomien palveluiden koostaminen ja tiedottaminen • Kaikukortin käyttöönotto	2019	Liikuntapalvelut, kulttuuri- ja kirjastotoimi, Vaasan kaupungin opistot sekä sosiaali- ja terveystoimi	Tilaisuuksien ja palveluiden käyttäjämäärän kasvu
Kokonaisvaltaisen terveyttä edistävän tiedon jakaminen olemassa oleviin ryhmiin	• Säännöllisen ja koordinoidun terveystietomallin kehittäminen ja käyttöönotto	2019	Kotouttamispalvelut	Mallia käyttää neljä eri toimijaa
Maahantulon terveystarkastukset kaikille	• Maahantulon terveystarkastuksista tiedotteen laatiminen ja levittäminen • Terveyspalveluiden toimintakäytänteiden kehittäminen	2021	Vastaanottopalvelut	Tehtyjen terveystarkastusten määrä

Sosiaalisten suhteiden ja kontaktien mahdollistaminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Järjestötarjotin	• Järjestöjen toiminnasta tiedottavan sähköisen toiminta-alustan selvittäminen • Yhdistysten ohjaus ja opastaminen sähköisen toiminta-alustan käytössä • Järjestötarjottimesta tiedottaminen	2020 Jatkuva	Welcome office yhdessä yhdistysten kanssa	Käyttöönotto, ajantasainen tieto sekä käyttäjäkokemukset
Kaupungin tilojen monipuolinen käyttö	• Toimijoiden kartoittaminen • Sähköisen varausjärjestelmän käyttöönotto	2020 2021	Poikkihallinnollinen työryhmä	Käyttöönotto ja käyttäminen sekä käytössä olevien tilojen määrä
Perhekoulu	• ”Vaasanmallin” kehittäminen • Mallin käyttöönotto	2020 2021	Maahanmuuttajaopetuksen kehittämistyöryhmä	Perhekoulu käyttöönotettu valmistavan opetuksen ryhmissä

Neuvonta- ja ohjaustoiminnan laajentaminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Neuvonnan keskittäminen ja monipuolistaminen	• Säännöllisen ja koordinoidun monialaisen neuvonnan jalkauttaminen Welcome officeen	2019	Welcome office	Käyttäjämäärien kasvu
Alkukartoituksen laatiminen kaikille sitä tarvitseville	• Pysyvän resurssin osoittaminen alkukartoitukseen	2021	Hallintopalvelut	Laaditut alkukartoitukset / v
Tulkkaustoiminnan monipuolistaminen	• Erilaisten tulkkauskäytänteiden kehittäminen ja käyttöönotto	2021	Digitaaliset palvelut, Kotouttamispalvelut ja Welcome Office	Video / mobiilitulkkauksen käyttöönotto
InfoFinlandiin liittyminen	• Liittyminen ja sisällön tuottaminen	2021	Welcome office	Kävijämäärät sivustoissa
Digitaalisten palveluiden lisääminen osana sosiaali- ja terveyspalveluita	• Chat ja muiden vaihtoehtoisten ohjaustapojen kehittäminen	2022	Digitaaliset palvelut, kotouttamispalvelut ja sosiaalityö	Monipuolisten ja nykyisiä ohjauskäytänteitä täydentävien sähköisten palveluiden käyttöönotto
Omankielinen neuvonta	• Toiminnan kehittäminen ja koordinointi	2022	Welcome office	Toiminnan käynnistyminen

Turvallisuuden edistäminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Henkisen hyvinvoinnin edistäminen	• Tasapainoinfo- ja tasapainovalmennusmallien toteuttaminen • Traumatisoituneiden maahanmuuttajien tukemista edistävän koulutuksen järjestäminen kaupungin henkilöstölle	2019 2020	• Kotouttamispalvelut ja Kriisikeskus Valo • Henkilöstöpalvelut	• 2 tasapainoinfoa / v 1 tasapainovalmennus / v • Koulutettujen henkilöiden määrä / v
Turvallisuutta edistävän tiedon jakaminen olemassa oleviin ryhmiin	• Säännöllisen ja koordinoidun turvallisuustietomallin kehittäminen ja käyttöönotto	2019	Kotouttamispalvelut	2 kertaa vuodessa
Myönteisen kohtaamisen edistäminen	• Henkilöstökoulutus, jossa hyödynnetään alalla toimivia asiantuntijoita ja kokemusasiantuntijoita • Vihapuheen ennaltaehkäisevien toimintamallien kehittäminen ja käyttöönotto	Jatkuva	• Henkilöstöpalvelut • Kotoutumisen koordinoinnista vastaava työntekijä yhdessä kaupungin toimialojen sekä yhdistysten kanssa.	• 5 työyksikköön suunnattua täsmäkoulustusta • Kerran vuodessa toteutettavan Webropol-kyselyn tulokset
Segregaation torjunta	• Monipuolisten asumisvaihtoehtojen varmistaminen eri asuinalueilla	Jatkuva	Tekninen virasto	Monipuolinen asumismuotojakauma

Kotoutumisen ja kotouttamisen perusta

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Kotoutumisen koordinointi	• Pysyvän resurssin osoittaminen koordinointiin	2019	Hallintopalvelut	Kokonaisvaltaisen koordinaation käynnistyminen

Kotouttamisohjelman toteutumisen seuranta ja arviointi

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	• Tiedon keruu vuosittain • Toiminnan vaikuttavuuden arviointi ja jatkotoimista sopiminen	Jatkuva	Maahanmuuttajaneuvosto	• Toteutuneet tavoitteet • Indikaattoreiden kehittyminen

TAVOITTEIDEN AIKATAULUTUS
2019-2022

2019

- Kuvalliset asumisohjeet
- Kotoutumisen kokemusasiantuntijatoiminta
- Maksuttomien liikunta-, taideopetus- ja kulttuuripalveluiden hyödyntäminen
- Kokonaisvaltaisen terveyttä edistävän tiedon jakaminen olemassa oleviin ryhmiin
- Neuvonnan keskittäminen ja monipuolistaminen
- Henkisen hyvinvoinnin edistäminen
- Turvallisuutta edistävän tiedon jakaminen olemassa oleviin ryhmiin
- Kotoutumisen koordinointi

2020

- Asumisneuvonta
- Digiystävätoiminta
- Etnisten yhdistysten puheenjohtajien ja jäsenten osaamisen vahvistaminen
- Toisen kotimaisen kielen opiskelun mahdollistaminen
- Järjestötarjotin
- Kaupungin tilojen monipuolinen käyttö
- Perhekoulu

2021

- Työllistämisen edistäminen kaupunkiorganisaatiossa
- Maahantulon terveystarkastukset kaikille
- Alkukartoituksen laatiminen kaikille sitä tarvitseville
- Tulkkaustoiminnan monipuolistaminen
- InfoFinlandiin liittyminen

2022

- Digitaalisten palveluiden lisääminen osana sosiaali- ja terveyspalveluita
- Omankielinen neuvonta

JATKUVA TOIMINTA

- Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaiheen yksilöllinen tukeminen
- Ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden ja heidän perheiden kotoutumisen tukeminen
- Myönteisen kohtaamisen vahvistaminen
- Segregaation torjunta
- Asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja arviointi

VAASA.

VAASAN KAUPUNGIN KOTOUTTAMISPALVELUT

Maahanmuuttajaneuvoston sihteeri, 040 16 16 380

vaasa.fi/kotouttamisohjelma